



อุบัติเหตุนทางการจราจรในผู้ป่วยโรคลมชัก

นพ.มณฑล ว่องวันดี, รศ.นพ.สมศักดิ์ เทียมเก่า, ผศ.ดร.นพ.ธนินทร์ อัสวีเชียรจินดา, นพ.อาคม อารยาวิชานนท์, นพ.ประพันธ์ ยอดนพเกล้า, นพ.ธิดี อึ้งอารีย์ และกลุ่มศึกษาวิจัยโรคลมชัก โรงพยาบาลศรีนครินทร์ คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

บทนำ

เป็นที่ทราบกันดีว่าผู้ป่วยโรคลมชักมีโอกาสเกิดอุบัติเหตุนทางการจราจร ถ้ามีอาการชักขณะขับรถ ดังนั้นในบางประเทศจึงมีกฎหมายห้ามผู้ป่วยโรคลมชัก ที่ยังคงควบคุมอาการชักไม่ได้ห้ามขับรถ ในประเทศไทยยังขาดข้อมูลเกี่ยวกับเรื่องนี้ กลุ่มศึกษาวิจัยโรคลมชัก โรงพยาบาลศรีนครินทร์ จึงทำการศึกษารื่องดังกล่าว

วัตถุประสงค์

ต้องการทราบถึงความชุกและลักษณะอุบัติเหตุนของผู้ป่วยโรคลมชักที่มีอายุตั้งแต่ 15 ปี ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

วิธีการศึกษา

ผู้ป่วย 510 คน ในโรงพยาบาลศรีนครินทร์ จังหวัดขอนแก่น โรงพยาบาลนครราชสีมา โรงพยาบาลสุรินทร์ โรงพยาบาลอุดรธานี และโรงพยาบาลอุบลราชธานี ตอบแบบสอบถาม

ผลการศึกษา

ผู้ป่วย 510 คน ชาย 269 คน ร้อยละ 52.95 การชักชนิด generalized seizures ร้อยละ 60.31 และการชักชนิด partial seizures ร้อยละ 22.97 ประกอบด้วยการชักชนิด GTC 136 ราย, absence 18 ราย, CPS 90 ราย, secondarily GTC 108 ราย และอื่นๆ 158 ราย สาเหตุโรคลมชักประกอบด้วย primary cause ร้อยละ 66.9, secondary causes ประกอบด้วย head injury, cysticercosis, hippocampal sclerosis และ stroke ร้อยละ 7.8, 5.9, 3.7 และ 2.7 ตามลำดับ ร้อยละ 53.3 ของผู้ป่วยทั้งหมด มีอาการเตือนก่อนที่จะชัก ประมาณร้อยละ 63.5 ของผู้ป่วยขับรถก่อนเป็นโรคลมชัก และในช่วงทำการศึกษาที่ร้อยละ 68.7 ของผู้ป่วยขับรถ ซึ่งร้อยละ 76 เป็นรถมอเตอร์ไซด์, รถเก๋งร้อยละ 4.3, รถกระบะร้อยละ 9 และร้อยละ 4.3 เป็นรถโดยสาร โดยมีใบขับขี่เพียงร้อยละ 48

ความถี่ของการขับรถพบว่าขับรถทุกวัน, 1-3 วัน/สัปดาห์, 3-5 วัน/สัปดาห์ และน้อยกว่า 1 วัน/สัปดาห์ ร้อยละ 67.57, 24.02, 10.51 และ 2.4 ตามลำดับ โดยระยะเวลาที่ขับรถใน 1 วัน สั้นกว่า 30 นาที, 30 นาที - 1 ชั่วโมง, 1-2 ชั่วโมง และมากกว่า 2 ชั่วโมง ร้อยละ 47.45, 33.33, 12.91 และ 11.41 ตามลำดับ

เหตุผลที่ขับรถ ได้แก่ ชื้อของที่ตลาด, ทำงาน, เที่ยวเล่น และประกอบอาชีพ ร้อยละ 47.75, 43.24, 24.32 และ 9.61 ตามลำดับ เมื่อถามว่าทราบหรือไม่ว่าผู้ป่วยโรคลมชักไม่ควรขับรถ พบว่าร้อยละ 65.5 ตอบว่าทราบ โดยร้อยละ 47.8 ทราบจากแพทย์ และร้อยละ 13.3 จากพยาบาลประจำคลินิก

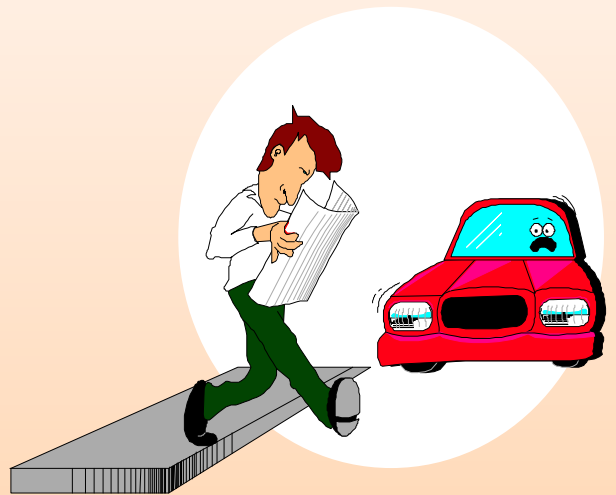
ผู้ป่วยร้อยละ 28.53 ที่ขับรถมีอาการชักขณะขับรถ ซึ่งร้อยละ 77.89 เกิดอุบัติเหตุ โดยร้อยละ 87.84 ผู้ป่วยมีการบาดเจ็บ รถเสียหายร้อยละ 40.54 และผู้บาดเจ็บร้อยละ 12.16 โดยไม่มีผู้เสียชีวิต โดยส่วนใหญ่ร้อยละ 90 เกิดอุบัติเหตุ 1-2 ครั้ง ในช่วง 12 เดือนที่ผ่านมา และเมื่อถามว่าถ้ามีกฎหมายห้ามผู้ป่วยโรคลมชักขับรถพบว่าผู้ป่วยร้อยละ 35 ไม่พอใจ และผู้ป่วย 60 คน ยืนยันจะขับรถต่อโดยระมัดระวังไม่ให้เกิดอุบัติเหตุ โดยร้อยละ 18 ต้องการทำใบขับขี่และจะไม่บอกแพทย์ว่าเป็นโรคลมชัก

วิจารณ์

ความชุกของอุบัติเหตุนทางการจราจรประมาณร้อยละ 22 ของผู้ป่วยที่ขับรถ ที่น่าสนใจคือ ผู้ป่วยส่วนใหญ่ (ร้อยละ 65.5) ทราบว่าไม่ควรขับรถแต่ก็ขับรถ และเมื่อต้องไปต่อใบขับขี่ใหม่ก็จะไม่บอกแพทย์เมื่อทำใบรับรองแพทย์ถึงร้อยละ 18

สรุป

ควรมีการศึกษาปัญหาที่กว้างขวางทั่วประเทศ และหาแนวทางปฏิบัติที่เหมาะสมสำหรับผู้ป่วยโรคลมชักต่อไป



รายชื่อกรรมการในกลุ่มศึกษาวิจัยโรคลมชัก

1. ศ.นพ.สุทธิพันธ์ จิตพิมลมาศ
2. รศ.นพ.สมศักดิ์ เทียมเก่า
3. รศ.เจียมจิต แสงสุวรรณ
4. รศ.พญ.สุวรรณมา อรุณพงศ์ไพศาล
5. ผศ.อาภรณ์ ไชยาคำ
6. ผศ.พญ.วันวิมลอร พุทธิรักษ์
7. ผศ.นพ.ณรงค์ เอื้อวิญญาแพทย์
8. ผศ.พญ.สุดา วรรณประสาธ
9. ผศ.พญ.ศิริพร เทียมเก่า
10. ผศ.พญ.ศันรินทร์ ภูนิคม
11. อ.ภญ.สุณี เลิศสินอุดม
12. ภญ.สุวิญญา ต้นตาดปุก
13. อ.นพ.สุรินทร์ แซ่ตั้ง